No. 1604 Zaterdag 26 September 1914. 31ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

HET EINDE VAN DEN OORLOG!

't Loopt naar het einde, God zij dank! Alles wijst er op, dat de eindbeslissing nu spoedig vallen moet.

De Duitschers trekken, hoe langer hoe meer, uit België en vereenigen al hun krachten in het Noorden van Frankrijk. In België hebben ze in een halven cirkel zware versterkingen om het Noorden van Brussel gelegd evenals om het Westen van Leuven. Of dit op Antwerpen gemunt is? Natuurlijk! Maar, wij gelooven niet, dat dit zal zijn om deze vesting te belegeren of te bestormen, maar wel om de eigen troepen bij eventueëlen terugtocht te dekken en het Belgische leger binnen Antwerpen te houden.

Mag deze terugtocht der Duitschers als aanstaande worden beschouwd en het einde van den oorlog reeds nabij?

Dat willen we niet beweren, maar wij durven toch reeds over beide spreken.

In de laatste acht dagen is er verwoed gestreden en zijn er zeer veel dooden gevallen aan weerskanten. De positie van beide legers is slechts weinig veranderd. Zoo men verbetering van positie wil aannemen, zal het zijn ten voordeele van de verbondenen, die iets vooruitgingen.

Het is een kamp van twee reuzenkrachten, een strijd op leven en dood.

Maar de uitputting wordt zichtbaar.

Er komt gebrek aan manschappen, gebrek aan mondvoorraad en ammunitie, en vooral, er komt gebrek aan geld.

De moderne oorlog kost te duur. Geen dag gaat er voorbij, of men leest over bewegingen ten gunste van den vrede. In Berlijn worden 's nachts opschriften aangeplakt: Wij vragen om vrede."

De politie verwijdert die papieren 's morgens wel, maar het geeft toch de stemming weer der bevolking. Er werd ook al gesproken van een revolutie tegen den oorlog. De Keizer verliest aan populariteit.

Met deze volksstemming moet wel degelijk rekening worden gehouden. Dat ziet men in Italië waar het volk niet gediend blijkt van de neutraliteit, maar den oorlog wil tegen Duitschland en Oostenrijk. De troepen werden daar reeds gemobiliseerd en spoedig zal ook Italië mee gaan doen.

Dat zal de beslissing brengen, of zeker verhaasten.

De versche, frissche Italiaansche troepen zullen aan Duitschland den genadeslag toebrengen.

Met haast wordt er gewerkt om de Rijnoevers te versterken en ook den Elzas nog beter in staat van tegenweer te brengen.

Dat doet den terugtocht der Duitschers vermoeden.

Als zij zoo iets zelven voor mogelijk beginnen te houden, is het al heel erg met hen gesteld.

Wat zij in de laatste dagen gedaan hebben teekent hun toestand van wanhoop. Leuven hebben ze verwoest, hetzelfde deden ze met Reims, en Brussel komt nu aan de beurt.

Dat is barbaarsch wandalisme, een daad van woestelingen in wanhoop.

Als de vrede komt, zullen de overwinnende landen, België en Frankrijk, het meest geleden hebben.

We mogen in deze laatste dagen van den oorlog vreezen nog van vele daden van verbranding en vernieling te hooren door middel van bommen uit Zeppelins geworpen. De Duitschers zijn zich al aan 't oefenen.

De Oorlogsellende in BELGIE.

Treffende Liefdadigheid.
Heerlijke Geloofsuiting.

Een bijzondere Correspondent schreef 7 Augustus uit Maastricht aan *De Maasbode*:

Wij beleven hier dagen, die de geschiedenis van Europa zal boekstaven met brandende teekenen en bloedige letters, maar ook dagen, die wij niet vergeten zullen in ons leven. In Maastricht eet men, noch drinkt men, noch slaapt men. De menschen leven op straat, op de dorpels hunner huizen. Het voorbij trekken der gewonden heeft de harten week gemaakt, maar de stoeten van vluchtelingen en verdrevenen heeft gebaarde mannen doen schreien. Nu dondert het geschut over onze hoofden heen. Of neen! het is immers zestien kilometers van Maastricht verwijderd! Maar wij hebben een gevoel alsof het nabij was. Wij hooren het duidelijk, met verschrikkelijke duidelijkheid, op dit oogenblik nu ik dit schrijf.

Maar ook is het ons nog duidelijker in de ooren, daar wij hier, Zuid-Limburgers, zoo goed de plaatsen kennen, die het treft, en daar onze bloedverwanten en nog meer vrienden tellen in de bedreigde plaatsen. Luik was Maastricht altijd een zusterstad. De veste van Sint Lambertus en de veste van Sint Servaas, Luik, dat feest vierde met Maastricht, als Maastricht in vreugde was. Wij kennen elkaar, wij Zuid-Limburgers en Luikenaars, alsof wij familie waren van elkaar. Nu zucht Luik onder de mokerslagen van den ijzeren hamer van het almachtige Duitschland en de weerslag van die neerploffingen dreunt door ons eigen hart. De jammer van onbekenden, vluchtenden en gewonden gaat ons door merg en been; zoo ook grijpt ons de jammer van die schoone, levensblijde, van die gelukkige, prachtige en historische stad diep in de ziel. Wij zien haar van den St. Pietersberg. Wij voelen haar immers nabij, gelijk de Maas haar met Maastricht rijgt aan een zilveren snoer. Nu dreunen de vernietigende slagen van den Duitschen geweldenaar door ons hoofd en door onze zinnen. De schrik slaat ons om het hart, wanneer we bedenken dat hetzelfde lot, dat Luik nu treft, misschien ook ons lot had kunnen worden. En als wij opschrikken uit onze stomme gepeinzen, dan schreien wij.

Ja, wij schreien hier over het ongelukkige volk, dat zoo gelukkig leefde tot nu toe, dat te gelukkig was en te rijk leefde sinds 1830, en over de ongelukkigen, die wij zagen, die hun jammer sleepten met hun verscheurde kleederen door de modder onzer straten.

Beklagenswaardig zijn voorzeker de getroffenen, wier bloed wij hier zien vloeien uit open wonden; maar zij genieten het geluk eener zorgvolle verpleging in het hospitaal voor hen ingericht, door de dames der stad, door de jeugd der stad naast de medici en de verpleegsters met liefde omringd. Doch jammerlijker, vreeselijker is het ongeluk dergenen, die als besmette dieren uit het land gedreven zijn, — inwonende Duitschers, — maar ook der gevluchten, die met onmenschelijkheid door de indringers uit hun huizen zijn gestooten, zonder have en goed op straat gesleept, als het hun niet lustte de slachtoffers af te maken.

Eerst hebben we niet geloofd aan verhalen van gruwel; eerst was de bedoeling der aanvallers ook niet — wij zijn er heilig van overtuigd — de weerloozen te behandelen als slachtvee. Maar nu moeten we er wel geloof aan slaan.

Doch de burgers schoten?......

Ja, zij schoten. Wisten zij van volkerenrecht en krijgstucht? Wisten zij nog wel wat zij deden?...... Zij waren niet voorbereid op den slag, op de overrompeling! Toen braken de vijanden de huizen af boven de hoofden der inwoners om brandhout te bemachtigen... ja, toen schoten de burgers. Nog schieten zij met jachtgeweren als razenden. Maar zij zijn inderdaad razend, als dolle dieren dat zijn kunnen, uit wanhoop en tengevolge van het aanschouwen der ellende rondom, onder het dreigend doodsgevaar.

Want de Duitschers zijn woedend, schuimbekkend van woede wegens den tegenslag, wegens de verliezen, wegens den smaad, den kaakslag van het kleine België, dat zich weert met leeuwenmoed. Zoo vertoornd en buiten zich zelve van verbittering zijn de aanvallers, dat journalisten noch ambulance meer veilig zijn. Het vertoon van een pas in de Fransche taal opgesteld zou voldoende reden zijn om neergesabeld te worden.

Daarbij zijn onze zenuwen tot het uiterste geprikkeld. Zij worden gemarteld door onze gedachten, maar de smart over het gebeurende vreet aan ons hart.

Vraag niet, of ook de niet weekhartigen daarbij hun tranen kunnen inhouden. Wij journalisten lijden van al hetgeen wij hooren als door datgene, wat wij helaas moeten zien. Ons werk is een lijdenswerk. Wij leven tusschen niets dan jammerklachten en zuchten. Alle verhalen zijn lijdensverhalen en alle tooneelen zijn verschrikkelijkheden. Daarbij dag en nacht het kanongebulder en 's avonds de brandvlammen tegen de lucht. Want waarheen wij schouwen van de Maasbrug af, achter de groene heuvels van onzen grond, is het land der Walen een verwoest en laaiënd land.

Maar laat ik ophouden daarmee om te spreken van Maastricht. De opwinding, de neerslachtigheid, de vreugde, de vrees houdt de gemoederen in voortdurende schommeling. Er zal en er kan geen vreugde in ons zijn om eene overwinning, zij het van de Belgen of van de Duitschers; want wij zien welke offers ze kost, welke rampen er aan voorafgaan. Wij vreezen iets te hopen, wij spreken onze diepste gedachten zelfs niet voor de intiemste vrienden uit; want wij moeten neutraal blijven, collectief zoowel als individueël. Maar er is vreugde in ons, te midden van al onze angsten en verschrikkingen, over elken gewonde, die Maastricht binnengedragen wordt, over iederen ongelukkige, wien het gelukt hier verzorgd en versterkt te worden: over ieder der slachtoffers van dezen gruwzamen oorlog die onder de Roode Kruisvaan behouden aanlandt in onze armen.

Bij alle tooneelen, die Maastricht aanschouwt, bij alles, wat de bevolking hoort, bij de vreeselijke tijding, dat de Duitschers nog honderdduizend manschappen zullen opofferen desnoods om Luik te bemachtigen, — blijft de bevolking van Maastricht kalm, waardig, menschlievend.

Daar is opwinding, maar geen rustverstoring. Het plakkaat van den burgemeester, waarbij cafémuziek en herbergbezoek verboden is na elf uur 's avonds was misschien overbodig, wordt in elk geval stipt opgevolgd. De menschen vormen overal groepen, rukken elkaar de bulletins van de „Limburger Koerier" uit de hand, bestormen elkaar met vragen en tijdingen, spreken met elkaar, vergetend en niet wetend tot wie ze spreken; maar bij dat alles is het Maastrichtsche volk kalm en waardig. In rijen langs de stoepen wachten zij het voorbij rijden der ambulance-auto's af. Het binnenbrengen van twee troepen Duitschers, gevangen op ons gebied, gaf tot geen enkelen kreet aanleiding. Bij alle zenuwachtigheid — want de menschen slapen niet en vinden nergens rust — heerscht er toch geen opwinding. De koortsachtigheid, die er misschien heerschen moest, het karakter in aanmerking genomen, wordt gedempt door eene ontzettende neerslachtigheid.

Zoo kan men zeggen, dat het leven op straat een ongewone drukte vertoont, maar over het oud Maastricht hangt een tastbare droefheid, als de schaduw des doods.

Daarbij echter vergeet niemand, die de ontroostbare ellende beklaagt, de slachtoffers, die onder de vlag van het Roode Kruis een stille schuilplaats vonden voor hunne wonden.

Maastricht put zich uit in opofferingen. Onder de fluitende kogels werden de getroffenen van het slachtveld gesleept. Duitsche soldaten zoowel als Belgische burgers. (De Belgische soldaten die vallen, zijn niet bereikbaar van hier uit, wegens den grooteren afstand der grens op den rechter Maasoever). En de inwoners offeren zich op, de dames, die de gewonden verzorgen, en kleurloos bleek van aandoening en inspanning door het Augustijnen-gebouw omgaan, waar de slachtoffers vertoeven; maar ook de simpele bewoners, die het hospitaal letter-

NAAR HET GELUK.

(*Uit het leven van een bekeerling*).

LXI. Waarom ik niet meer op reis ga.

Vroeger leefde ik als een trekvogel; in Mei kwam ik naar Duitschland en in October keerde ik terug naar het Zuiden.

Wie veel reist, gevoelt zich zoo op zijn gemak in het spoor, dat hij aan mogelijke ontsporing of botsing niet denkt.

Ik was eens te Parijs en besloot den winter als naar gewoonte in Nizza door te brengen. Omdat ik naar geen club ging, bracht ik mijn avonden meestal in het theater door. Ik had nog eenige zaken af te doen in Frankfort en besloot derhalve over Frankfort te reizen. Ik nam 's nachts een sneltrein.

Toen ik in de coupé stapte, overviel me plotseling de gedachte, dat de trein ditmaal zou ontsporen. En toch kwam het niet bij me op een anderen trein af te wachten. Ik zat alleen in een halve coupé eerste klas en wikkelde me goed in mijn reisdeken om de schokken bij de aanstaande botsing minder hard te maken.

De trein werd afgeluid en in een oogwenk snelde hij met een vaart van 100 KM per uur de nachtelijke duisternis in. Ik nam mijn kerkboek en begon te bidden; ik bad veel en lang. Midden in den nacht keek ik eens uit het raampje en zag de volle maan recht tegenover me.

Mijn hart ging hooger en ik dacht aan God: „Mijn goede God, zoo bad ik, Gij hebt eens beloofd de zondige steden Sodoma en Gomorrha te zullen sparen, als er vijf rechtvaardigen gevonden zouden worden. Ik ben misschien de eenige persoon hier in den trein, die aan U heeft gedacht, zoudt Ge om mijne zwakke gebeden den trein willen sparen?" Weder nam ik mijn gebedenboek en bad verder.

Plotseling, met een geweldigen schok, sprong de trein op en stond stil. De deuren mijner coupé werden opengerukt en de conducteur roept: „Allen uitstappen!"

„Wat is er aan de hand?" vraagt een heer uit den volgenden wagon.

„De as is gebroken."

„Dat is al een uur geleden gebeurd, antwoordde de heer, want minstens al een uur lang hooren we de ijzers klapperen."

De hoofdconducteur zeide hierop: „Ja, mijne heeren, het is bepaald een wonder, dat de trein niet ontspoord is."

Ik verhief mijn hart tot den Almachtige en bad: „Genoeg Heer, ik geloof."

Als men van de wereld afgezonderd leeft, verkeert men inniger met God en Deze blijft u nimmer een antwoord schuldig.

Ik vroeg derhalve: „Welke beteekenis heeft deze gebeurtenis voor mij?" En ik hoorde het antwoord in het binnenste mijner ziel: „Reis niet verder."

Ik gaf de reis naar Nizza op. Eenige weken later las ik in de courant: „Het theater van Nizza is verbrand, geen enkele toeschouwer kon gered worden."

Ik had de overtuiging, dat ook ik verbrand zou zijn, als dat spoorongeluk niet gebeurd was. De waarschuwing Gods werd mij nu nog veel duidelijker.

Zoo beschermt ons de goddelijke Voorzienigheid, en waarschuwt de Hemelsche Vader zijn kind, dat Hem om raad vraagt.

Van Curaçao naar New-Orleans

LANGS EEN OMWEG.

Aangeboden door

J. H. B. GRAVENHORST.

Men redeneerde aldus: Het meisje werd den kapitein te koop aangeboden; van hem hing het dus af, het meisje het leven te redden. Hij kocht haar niet en liet haar in de macht harer vijanden, die haar medenamen en doodschoten. Hij had dit kunnen voorkomen, deed dit niet en was dus de persoon, door wiens toedoen, het meisje was doodgeschoten en daarom moest hij gestraft worden.

Twintig dagen na de aankomst van de Z. M. in de baai van T., was er eene volle lading gekocht, bestemd voor het eiland Jamaica. Een paar dagen vóór het vertrek daarheen, kwamen de neef en nicht van Himare aan boord en verzochten den kapitein de reis naar Jamaica met hem mede te mogen maken. Zij zouden twee paarden en twee runderen betalen. De kapitein sloeg dit verzoek onmiddellijk van de hand en verzekerde hun, dat hij zelfs niet van plan was Himare mede te nemen, omdat het in dit jaargetijde zeer ongezond te Jamaica was. Na dit gesprek met den kapitein begaven zij zich zeer teleurgesteld naar Himare en wisten haar over te halen, om den kapitein te bepraten hen en ook haar mede te nemen.

Te vergeefs werd hun het gevaar, waaraan zij zich blootstelden, voor oogen gehouden. Men hield niet op met vragen en beloofden zich goed in acht te zullen nemen.

Eindelijk, voor de pressie zwichtende, gaf de kapitein toe, en men vertrok naar Jamaica. Drie dagen nadat men de T.-baai verlaten had, kreeg men des morgens vroeg de toppen van de Blue-Mountains, de hoogste berg van dat eiland, in het gezicht en zeilde de haven des namiddags te vier uur binnen. De loods, een kleine, nette neger, kwam reeds vier mijlen beoosten de havens aan boord en keek zeer verbaasd op, toen hij aan boord van de schoener Indianen bespeurde, die zich zoo mooi mogelijk hadden gekleed en in ligstoelen op het achterdek hadden plaats genomen, om van daar alles op hun gemak te kunnen waarnemen.

lijk bestormen met hun aanbiedingen van voeding en noodig materiaal.

Dat is diep aangrijpend. Hier in Maastricht onder deze omstandigheden, is men fier en trotsch er op Limburger te zijn.

Hebben dan zij, die den oorlog van thans wijten aan „twintig eeuwen Christendom," een blik geslagen in het Katholieke Maastricht gedurende deze dagen? Dan moet de lof der Maastrichtsche naastenliefde ook klinken over heel het land. Maar heel de bevolking is voorbeeldig in haar optreden. Evenzeer als ik den rijke verdienstelijk heet, die zijn auto voor het Roode Kruis ter beschikking stelt, moet men ook de massa prijzen, die de orde weet te bewaren, haar plicht van burger kennend en volbrengend en alles vermijdend wat slechts eenigszins laakbaar mocht zijn.

Waar is het „donkere Zuiden" thans? Er gaat een groot licht op over Maastricht, de oude stad die schittert in den glans harer voorbeeldige naastenliefde, nu hare zusterstad daarginds misschien reeds in lichte laaië staat. Wilt gij weten hoe Limburg waarlijk is in het diepste van zijn wezen, in zijn intiemste waarachtigheid, dan sla een blik op Maastricht in deze dagen.

Bij het vallen der duisternis begint het indrukwekkend schouwspel, dat een der schoonste bladzijden vormt van de geschiedenis van Katholiek Limburg.

Zoodra de schemering neerstrijkt, stroomt de Katholieke bevolking naar het heiligdom der Moeder Gods, die de Mater Afflictorum is, en hier vereerd wordt als Maria Sterre der Zee.

Dan begint de ommegang door de straten, die de Maria-processie volgt op Hemelvaartsdag, 15 Augustus. Wij zijn in de voorbereidingsdagen van dat feest, maar aan de massa en aan de innigheid, waarmee gebeden wordt, voelt de toeschouwer, dat wij zijn in oorlogstijd. Ongeroepen en ongegroept trekken de bidders op, vrouwen en kinderen, gesteund bij het einde door een koor van mannen. Na het dreunen der kanonnen, thans het gedreun des gebeds. Duizenden en duizenden schrijden er voort en bidden met luider stemme. Het is een geweldig leger van bedevaarders door de doodstille straten tot laat, als 't licht der lantarens brandt. Het is 'n saamgesloten rij, een massa van duizenden saamgepakt, ik durf verzekeren, wel tienduizend personen, die als dicht aan elkaar gedromd als een zwarte stroom van louter menschenmassa door de straten golft. Het is een geweldig gestuw van smeekende gebeden. Het is een voortgolvend reuzengebed, dat godsdienstlooze harten vermurwt. De enkele late voorbijgangers ontblooten het hoofd bij het voorbijgaan der smeekende menigte en de andersdenkenden staan bij de hoeken der straten stil om het middeleeuwsche schouwspel gade te slaan.

Zoo wentelt die zwarte stroom naar het Lieve Vrouwe Plein terug om er saam te vloeien als in een meer. Uit het midden der menigte staat de pastoor der parochie op. Ik zag hem niet, in de massa verloren, midden in 't donker van de ruimte, maar zijn stem klonk krachtig in zijn aanroepingen tot de Regina Pacis: „Sterre der Zee, Sterre der Zee"...... en als het geklok van golven gonsde het antwoord telkens dreunend, donderend terugvallend: „Bid voor ons, bid voor ons......"

Dan gaan ze uit elkander, allen, rustig, zonder eenig gejoel, als was de bloote hemel over de stad heen het hooge sterrige gewelf eener wijdgebouwde kathedraal. In dat biddend heiligdom, zooals de stad zich dan voordoet, zijn de harten der menschen de brandende toortsen op het altaar hunner gezamenlijke godsvrucht.

Ziet dat godsvertrouwen der Maastrichtenaren gloeien tegen den achtergrond van het „donkere Zuiden."

In den bloedigen avond der oorlogsverschrikkingen stijgt de ster van Maastricht met vernieuwden glans omhoog......

Heel den avond door bidt het volk voor het beeld zijner Schutsvrouwe, dat tot het late uur baadt in een glorie van licht. Tot wijd op straat knielen de menschen voor de deur van het heiligdom. En de buitenwijkers, die van verre kwamen om den bedgang mee te doen, keeren luidop biddend over de Maasbrug naar hunne woningen weder. De voorstad Wijck bezoekt heel den avond hare kerk met het beroemde Wonderkruis.

Zelfbeheersching, naastenliefde, godsvrucht, — daarvan geeft Maastricht op dit oogenblik een schitterend voorbeeld.

Misschien doe ik verkeerd op Limburg te roemen, daar ik zelf Limburger ben. Maar wat ik van Maastricht getuig, kan ik niet zwijgen, daar ik het beleef en zie. En het is een lichtpunt in deze diepbedroefde, tragische tijden!

De Plannen der verschillende legers.

De *Petit Bleu* meent precies te weten, wat eigenlijk het Duitsche oorlogsplan was. Het blad vertelt:

Zooals wij gezien hebben heeft het 1e Duitsche leger de opdracht gekregen in Frankrijk binnen te vallen door België, na het Belgische leger buiten gevecht te hebben gesteld. Men rekent er op, dat het, na het op haar afgezonden Fransche leger verslagen te hebben, dit leger naar het Zuiden zal kunnen terugwerpen, het achtervolgen met een deel der troepenmacht en met de rest het onverdedigde Parijs bedreigen.

Het eerste Duitsche leger, ter sterkte van 450.000 man, had voor België de volgende opdracht:

Gedurende de periode van het jaar, die een gunstige campagne zou mogelijk maken, zouden alle garnizoenen in het Belgisch grensgebied, dus die in eenige uren per spoor naar België vervoerd konden worden, op sterk effectief worden gehouden, d. w. z. 664 man per bataljon, 147 per escadron, 132 per batterij; de met verlof zijnde manschappen konden binnen eenige uren zich bij hun regimenten voegen; voor de requisitie van paarden was alles geregeld, zoodat de korpsen gereed waren om binnen een dag te velde te trekken. Als dus de waarschuwing der mobilisatie, die den volgenden dag zou plaats hebben, ontvangen was, zijn alle grensgarnizoenen gereed om op het eerste moment naar Belgisch gebied vervoerd te worden en de belangrijkste strategische punten der provinciën te bezetten. 60 à 70.000 Man moesten aldus bij verrassing in België geworpen worden, vóór België voor het gevaar gewaarschuwd was en zijn mobilisatie had kunnen beginnen.

Om dezen „inval bij verrassing" te vergemakkelijken, moesten daags voor den eersten mobilisatiedag van het Duitsche leger groepen pionniers, als werklieden gekleed, en verschillende werktuigen dragend, doch onder in hun zakken een militaire jas en kepi medenemend om zich den volgenden dag weer te verkleeden, en gewapend met revolvers, des avonds de voornaamste stations, de bruggen en kunstwerken der spoorwegen bezetten, om ze ongeschonden te bewaren voor het gebruik der Duitsche troepen.

Een deel dezer pionniers woont permanent in België en werkte nabij de punten, waar zij moesten opereeren. (Dit verklaart de in België aanwezige depôts van wapenen en uniformen van Duitschers, die bestemd zijn voor de in België wonende Pruisische militairen.) Zij werden eens of tweemaal per jaar geïnspecteerd door hunne officieren, die in burgerkleeren in België reisden, om de plaatsen te verkennen, waar zij op het oogenblik van den oorlog moesten opereeren.

Deze pionniers, in België wonende, werden daags voor de mobilisatie versterkt door als werklieden vermomde kameraden.

De commandanten dezer detachementen hebben geschreven instructies. Zij moeten tegen middernacht de stations bezetten, het Belgische personeel arresteeren en alle draadverbindingen met het binnenland afsnijden. De te bezetten stations zijn die van Herenthals, Diest, Sint Truyen, Landen, Ramillies, Gembloux, Ciney, Marloie, Jemelle, Libramont, Bertrix enz.

Zoo hoopte men, dat spoedig heel België in handen der Duitschers zou vallen, vóórdat het Belgische leger zich had kunnen verzamelen.

De omstandigheden hebben deze plannen echter in duigen doen vallen. België had den tijd te mobiliseeren en ontkwam aldus aan de nachtelijken inval en bezetting „bij verrassing."

Voor twee jaar, in Mei 1912, schreef Hilaire Belloc een artikel in de *Londen Magazine*, dat nu mag beschouwd worden als een buitengewone voorspelling. De algemeene gedachte er van was samengevat in den titel: „Het beleg van Luik zou de eerste noodzakelijkheid der Duitschers zijn in geval van een Europeeschen oorlog."

Het artikel van den heer Belloc handelde over de oorlogsvoorbereidingen in September 1911, toen Duitschland bijna in oorlog geraakte met Frankrijk en Engeland, maar zijn conclusies vinden toepassing in den huidigen toestand van België. Hij [illegible] zou, noch kon voorbijgetrokken worden in den strijd, noch gespaard, maar zou moeten ingenomen worden.

Om de inneming te weerstaan, moet een Fransch-Engelsche macht in de richting der Maas gestuurd worden.

Volgens den schrijver heeft Duitschland al zijne hoop geplaatst in een bliksemsnellen aanval, en in een zegepralen van den beginne af.

Teruggehouden worden is een nederlaag.

Duitschland is genoodzaakt, gaat de heer Belloc voort, door België te trekken, omdat een rechtstreeksche inval in Frankrijk bijna onmogelijk is. Frankrijk heeft zulk een kolossalen keten beletsels langs de grenzen, dat geen enkel leger die zou kunnen overmeesteren. Zij beginnen ten Zuiden met de machtige forten van Belfort, dan zijn het de Vogezen, en eindelijk de versterkingen van Epinal, Toul en Verdun. Rekenschap houdend met de les van Port-Arthur en wetend, wat moderne forten zijn, aarzelt de heer Belloc niet te verklaren, dat de Duitschers „verplicht" waren de Fransche verdedigingslijn ter zijde te laten en ze niet aan te vallen.

En die verdedigingslijn ter zijde laten noodzaakt de Maas over te steken, die voor een groot deel, zich op Belgisch grondgebied bevindt.

Waaruit voortvloeit, dat de strategische grens van Frankrijk in België ligt; men heeft dit zoo goed ingezien, dat men die lijn zeer sterk verdedigd heeft door twee fortenkringen van den eersten rang, die door den heer Belloc beschouwd worden als de beste van Europa: Luik en Namen.

Vervolgens beschrijft de Engelsche dagbladschrijver, in lange strategische uitleggingen, de operaties, die nu gebeuren, alsof hij er te voren ooggetuige van is geweest.

De *Times* betoogt, dat de schending der neutraliteit van België nu reeds blijkt meer nadeel van voordeel aan Duitschland te hebben gebracht. Daardoor wordt het Duitsche leger gedwongen, om misschien wel tot Antwerpen toe groote troepenmachten op de been te houden ter beveiliging van zijn flank en het heeft in elk geval in 't midden van België een grooten slag moeten leveren om verder te kunnen gaan.

Het Plan der Belgen.

Een medewerker van de Antwerpsche „Matin" heeft dezer dagen een onderhoud gehad met minister Helleputte, waarbij hij, naar hij zeide, de overtuiging opdeed, dat in de officiëele kringen de kalmte, de moed en de hoop nog altoos de harten bezielen en de krijgsbedrijven in België verloopen gelijk gewenscht werd.

— En hoe kan het anders, verzekerde de minister, voor degenen die den toestand met kennis van zaken nagaan?

Ons verdedigingsplan, vervolgde hij, opgesteld sinds verscheidene jaren, voorzag de tusschenkomst van een of meer mogendheden, die onze onzijdigheid moesten waarborgen. Dat plan is niet gewijzigd. Sinds de Duitschers op onzen bodem kwamen, werd het nauwkeurig en heldhaftig gevolgd. Dat blijkt uit alles, wat tot hiertoe op onzen bodem voorviel, en dat ondervindt de indringer vooral door de droevige lijst van dooden en gekwetsten, die zijn trouweloosheid hem tot hiertoe heeft gekost.

Wij weten wel, voegde de minister [illegible] er aan toe, dat vele lieden maar niet begrijpen kunnen, hoe wij dat defensief plan niet in een aanvallend oprukken tegen den vijand veranderen.

Dan kan, dat mag niet; wij vervullen onze taak en zullen onze plannen zoo goed mogelijk voortzetten. Meer mag van ons niet gevorderd.

Wat er ook van zij, met de samentrekking om Antwerpen — eveneens voorzien, gelijk iedereen genoeg weet, — is het eerste tooneel van onze rol beëindigd. Dank onze medehulp konden onze verbondenen de plaatsen bezetten, die zij in te nemen hadden en reusachtig versterken.

Thans dienen wij te letten op de rol, die ons toebedeeld blijft, en die wij zoo trouw, zoo moedig, zoo goed mogelijk zullen vervullen. Dat zulks zonder strijden niet gaan zal, is duidelijk, maar onze moed is, Godlof, op de hoogte der gevraagde opofferingen. Het kan zelfs gebeuren, dat het niet lang uitblijft voor weer een beroep op onzen moed wordt gedaan.

Het terugtrekken der Belgen.

Omtrent het terugtrekken der Belgische troepen binnen de fortenlinie van Antwerpen en het voordeel dat voor de Belgen hieruit voortvloeit meldt een officiëel communiqué het volgende:

Volgens het verdedigingsplan, sinds vele jaren opgemaakt, heeft het Belgisch leger zich teruggetrokken onder versterkte stelling van Antwerpen, na schitterend zijne verscheidene zendingen te hebben volvoerd wat zijne strategische ligging het oplegde.

De krachtdadige verdediging, welke nog altijd voortduurt op de Luikerforten en die als een bruggenhoofd vormen te Luik, heeft gedurende twee weken, de Duitsche troepen den overgang der Maas belet.

Het Belgische leger neemt thans, in betrekking tot het Duitsche leger, dat het heeft overstroomd door het overwicht van het getal, eene vleugelstelling in, bijzonder te duchten door den tegenstrever om rede van den vorm van de verschanste stelling van Antwerpen en de beweegbaarheid van de Belgische troepen, welke op deze stelling steunen.

De rol van Antwerpen in de verdediging is tweeërlei en verschrikkelijk. De versterkte stelling is volgens de meest moderne voorschriften ingericht en in staat van een onbepaalde verdediging.

Antwerpen is ook een basis tot krijgsverrichtingen. Van de basis van Antwerpen kan het Belgische leger den Duitschen legervleugel die in België gedrongen is, bedreigen en doelmatig bijdragen tot de krijgsverrichtingen van de verbondene legers.

Om het beleg van de versterkte stelling van Antwerpen te ondernemen, zou men uiterst belangrijke legermachten gedurende maanden moeten beweegloos maken en een aanzienlijk belegsmateriaal moeten medebrengen.

Alles veroorlooft te denken, dat de Duitschers die onderneming niet zullen wagen, welke hare veldlegers gevoelig zou verzwakken.

Indien zij het beleg niet ondernemen, dan zullen de Duitschers verplicht zijn zich te beschermen tegen de krijgsverrichtingen van het Belgische leger dat ongeschonden is, dank zijne behendige terugtrekking en thans aangevuld wordt met het garnizoen van Antwerpen.

Het Belgische leger heeft de volledigste vrijheid den zijvleugel van het Duitsche leger [illegible] te vallen.

Het past hier bij te voegen, dat de forten van Luik nog immer stand houden en wat nog belangrijker is, dat de forten van Namen zelfs niet eens zijn aangevallen.

Welnu, de forten van Namen, welke zoo sterk zijn als die van Luik, hebben sinds 14 dagen hun verdedigingsmiddelen versterkt.

Uit hetgeen voorafgaat blijkt, dat de Duitsche troepen zullen gevat worden, in hun voorwaartsrukken, tusschen de versterking van Namen en de versterking van Antwerpen, welke in vogelvlucht genomen slechts 60 kilometer van elkander verwijderd zijn.

Indien men rekening houdt met den kring waarin onze forten hunne werking uitoefenen, en dat het Belgische leger, zich steunend op den onaantastbaren basis van Antwerpen al de noodige verrichtingen kan doen, dan wordt de toestand voor de Duitschers moeilijk, die juist dat gaan missen wat zij als noodzakelijk beschouwden voor hun doortocht door België, te weten, de vrije beschikking van de baan van

---

De haven is veilig en groot genoeg om een vloot de gelegenheid te geven, daarin te ankeren. Een geducht fort ligt niet ver van den ingang. De huizen van de hoofdstad, Kingstown genaamd, maken een treurigen indruk op den reiziger; zij zijn bijna allen van hout, verveloos en geven aan de stad een vervallen aanzien.

De kapitein bezocht een dag na aankomst den Hollandschen Consul, en werd door hem aan zijne vrouw en kinderen voorgesteld. Een tegenbezoek werd door den Consul aan boord der Z. M. bij den kapitein afgelegd, en bij het naar land roeien van den Consul werden de gebruikelijke vijf kanonschoten voor hem gelost.

Binnen weinige dagen had de kapitein met de meeste kennissen van den Consul kennis gemaakt.

Evenals de andere bewoners der eilanden, in de Caraïbische zee gelegen, waren ook deze lieden bijzonder gul en gastvrij en van menige kennis ontving de kapitein eene uitnoodiging.

Zoo werd hij onder anderen door een Engelsch ingenieur uitgenoodigd, een paar dagen met hem op zijn buitenverblijf, dat op twee duizend drie honderd voet boven de oppervlakte der zee gelegen was en op de Blue-Montains lag, te komen doorbrengen. Deze invitatie werd door den kapitein met genoegen aangenomen, te meer, daar de Consul tot de genoodigden behoorde.

Des morgens te zeven uur verliet men per rijtuig de stad, en na ongeveer een half uur gereden te hebben, stapte men bij een hotel af. Hier werd de weg te steil om per rijtuig verder te gaan, zoodat men te paard den berg verder moest beklimmen. De paarden waren voorzien van borstriemen, waaraan de zadels bevestigd waren ten einde het achterafglijden, bij het oprijden, te voorkomen.

Op vijftien honderd voeten hoogte van dezen berg bevond zich een barak of kazerne, waarheen de soldaten, die uit Engeland komen, de eerste vier maanden na hunne aankomst verblijf houden, ten einde zich langzamerhand aan het klimaat in de tropen te gewennen. Te elf uur kwam men, na langs menigen afgrond gereden te hebben, behouden op het buitenverblijf van den ingenieur aan. Alle vertrekken waren gelijkvloers. Het huis was op een plateau gebouwd en omgeven door een ontzettend aantal rozenboomen, zoodat het er allerkeurigst uitzag. Een kachel stond midden in het huis te branden en verspreidde, terwijl alle vensters opengeschoven waren, een aangename warmte in het huis.

De nachten waren koud en met genoegen maakten de logés van de wollen dekens gebruik, die op hunne bedden lagen.

De gastheer liet de genoodigden des morgens vroeg wekken en stelde hun voor een bad te nemen in een grooten bak, die met ijskoud water gevuld was. Door allen werd zeer vriendelijk voor dat bad bedankt. Men had des nachts, door de koude, slecht geslapen en gevoelde meer lust zich bij de kachel te warmen, dan een bad in ijskoud water te nemen.

Aan het ontbijt prijkte een groot bord met aardbeziën, abrikozen en perziken die, volgens het verhaal van den gastheer, met weinig moeite, welig op zijn buitenverblijf groeiden. Een vrij groote pereboom, rechtstreeks uit Engeland hier op den berg gebracht, kostte den ingenieur drie duizend gulden en zag er zeer gezond uit.

Het gezicht van hier op de omstreken is prachtig en betooverend, als men door de lichtgekleurde vensterglazen naar de stad ziet. De haven vertoont zich, van die hoogte gezien, als een kleine kom en de grootste schepen als kleine bootjes.

Des avonds zat men hier gezellig bij de kachel te praten, terwijl de vrienden, tweeduizend voet lager, last van de warmte hadden en zich, voor de koelte, in rijtuigen buiten de stad, lieten rondrijden.

Na vier dagen op de Blue-Mountains te hebben doorgebracht, begaf men zich weder omlaag en bezocht, den berg afrijdende, de waterbakken, die de stad van water voorzien. Deze reservoirs wekken de verbazing op door hunne ontzettende grootte. Het water daarin is helder en goed van smaak. Door den gastheer werd het gezelschap uitgenoodigd de muziekuitvoering door de Kapel van het Afrikaansche garnizoen, die gewoonlijk 's Maandags om vijf uur des namiddags plaats had, bij te wonen.

In een kiosk, elegant van vorm, zaten dertig muzikanten, allen Afrikanen, die tot verwondering der vreemdelingen, goed en flink de muziekstukken van het programma uitvoerden. Voor de Afrikaansche troepen, waarvan dit muziekcorps een deel uitmaakt, heeft de negerbevolking van Jamaica meer ontzag dan voor de Europeesche. Zij worden dan ook bij kleine oploopen, die weleens op dat eiland uitbreken, onmiddellijk er op uit gezonden en herstellen de orde en rust, dikwijls alleen door hunne verschijning.

De passagiers van de Z. M. hadden intusschen de stad en omstreken in een open rijtuig, met twee paarden bespannen, rondgereden en niet weinig opzien gebaard, door zich bij die gelegenheid te steken in hunne mooiste nationale kleeding, die vrij bont was.

Het wereldbekende Circus van Chiarini bevond zich juist op dat tijdstip te Jamaica, tot groot genoegen der Indianen, die elke voorstelling trouw bijwoonden.

Binnen weinige dagen waren zij zeer bevriend met den directeur van het circus en hadden een paar malen met hem te paard een toer door de stad gemaakt.

Bij gelegenheid van eene voorstelling verscheen een prachtige Arabische hengst in het circus, die zeer fijn gedresseerd was en allerhande kunsten verrichtte.

Opeens sprong een Indiaan, de neef van Himare, in het circus, liep naar het ongezadelde paard, sprong er op en rende in dolle vaart, tot groot vermaak van de aanschouwers en den directeur de baan drie maal rond, waarna hij, zeer bedaard, weder zijn zitplaats innam.

Wordt vervolgd.

de Maas door Luik-Namen en de immobilisatie van het Belgische leger.

De Antwerpsche forten ten Zuiden en Westen hebben aan de enorme boschjes, waarin zij verscholen liggen een goede dekking en door het wegkappen van verscheidene perceelen hout zijn de forten thans onderling in staat een verschrikkelijk kruisvuur te openen op den vijand. Voor en tusschen de 35 forten heeft men geweldig diepe loopgraven en prikkeldraadversperringen aangebracht. Bij verscheidene forten is de draadversperring voor iederen vijand al afschrikwekkend genoeg, doch het vreeselijke in deze draden is thans niet meer de verscheurende prikkels, maar de electrische stroom van 2000 volts, welke deze draden tot doodelijke wapens maakt. Tusschen de forten is verder het veldleger opgesteld. Sluipt ge door de donkere bosschen van jonge pijnen van Putte langs het fort Ertbrand via het dorpje Heide naar het kamp van Brasschaet, dan ziet ge overal infanterie liggen achterwaarts een menigte monden van veldgeschut.

De buitenste fortengordel van Antwerpen is inderdaad op alles voorbereid en indien de binnenste cirkel van versterkingen met het kolossale belegeringsgeschut in diezelfde mate versterkt is, dan zal elke vijand tegen Antwerpen een bebloeden kop oploopen.

Wat Antwerpen zelf aangaat, daar behoeft in geen geval voor gevreesd te worden, zelfs op een volkomen afsnijden van de Scheldestad zijn wij volkomen voorbereid. Mondvoorraad is er genoeg en wat de kolen voor gas- en electriciteitsverlichting aangaat, die hebben wij voor maanden en maanden. Vanaf heden mag geen sterke drank meer worden verkocht. Het dagblad de „Nouveau Precurseur" vraagt in zijn editie van Vrijdagavond, dat de Regeering de grenzen zal openzetten voor den vrijen toegang van Hollandsch vee. Dit zou de beste resultaten hebben, zoowel voor het Hollandsch als voor het Belgisch volk.

De algemeene staf van de verbonden legers heeft intrek genomen in het paleis van den gouverneur der provincie Antwerpen. De koning, die ook te Antwerpen is, vertoeft met de koningin, de prinsjes en prinses Marie-José in het Koninklijk paleis der Meirplaats.

Met een vliegmachine boven den vijand.

In de „Voss. Ztg." geeft een Duitsche vlieger de volgende beschrijving van een tocht, dien hij boven de vijandelijke linie maakte:

Klaarder en lichter wordt de morgen. Langzaam stijgen de nevels langs de aarde op, en met het hoogtestuur laat ik mijn grauwen vogel dalen. Op slechts 200 meters hoogte zetten wij onzen tocht voort. Terwijl ik de morgenbuien ontwijk, onderzoekt mijn verkenner de landstreek met een scherp oog. Wij moeten dicht bij den vijand zijn, en mijn begeleider wijst dan ook naar de horizon, waar hij met zijn verrekijker troepen ontdekt heeft.

Ik zet mijn machine aan, en met een snelheid van 120 K. M. gaat het over den vijand. Wij zijn op een hoogte van 400 M. In een grooten cirkel opstijgend, breng ik de machine op 1000 M.; en dat is goed ook. Want reeds stijgen uit de diepte kruitwolkjes op en de eerste infanterie-kogels fluiten om onze ooren. Maar zij zullen ons niet raken, vóór wij sterkte en positie van den vijand juist opgenomen en opgeteekend hebben. Ik ben op 1500 M. Zeer onaangenaam worden wij door een paar machine-geweren bewerkt. En toch moeten wij nog even dalen. Met volle snelheid laat ik mijn Albatros in spiraalvorm rond de vijandelijke posities vliegen. Koelbloedig schetst de verkenner de stellingen van den vijand op de kaart. Dan wenkt hij met den arm. Onze taak is vervuld.

Intusschen hebben ook de kanonnen, welke aangevoerd werden, hun monden op ons gericht en de schrapnells ontploffen knetterend in de lucht. Zij zijn echter heel wat minder gevaarlijk dan het vuur der geweren en mitrailleuses; want van de dertig schoten, ontploffen er slechts vier en dan nog in de verte. Ik ben weder op een hoogte van 1500 M. en ga terugkeeren. En terwijl de machine bij het dalen schuin komt te staan, lost mijn verkenner geheel zijn revolvermagazijn op den vijand.

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke Berichten.

Daar de *Caracas* een dag later vertrok, is de Apostolisch Vicaris eerst Donderdagmiddag op reis gegaan naar New York via Puerto Rico.

Het adres van Monseigneur te New York is Right Rev. M. G. VUYLSTEKE

Lexington Ave
65st—66st Street.

***

Donderdag a. s. 1 Oct. vertrekt de Zeereerw. Pater J. NIELEN met de *Zulia* naar Puerto Rico om later via New-York naar Nederland terug te keeren.

Onderwijs.

Met de *Prins Willem V* is heden de nieuwe Inspecteur van het Onderwijs, de Heer H. MEERDINK, aangekomen. Wij heeten ZEd. beleefdelijk welkom en wenschen hem veel succes bij zijn moeilijk werk.

De Heer W. J. C. VAN LEEUWEN treedt dus heden af als Inspecteur. Het spijt ons, dat de Heer VAN LEEUWEN het slachtoffer is geworden van de ongemotiveerde schoolcampagne; ZEd. had beter verdiend. Of de ontevredene klagers zich thans bevredigd zullen toonen met den Heer MEERDINK?

***

Ons bericht over het examen der kweekelingen was onvolledig. Ook twee leerlingen der stad, een van het St. Martinusgesticht en een van Pietermaai, hebben met goed gevolg examen als kweekeling afgelegd. Ook tot hen strekken wij onze gelukwenschen uit.

Dr. H. Ferguson.

Onder de officiëele berichten kan men lezen, dat de algemeen geachte Dr. FERGUSON met ingang van 1 Nov. af zal treden als stadsgeneesheer.

Wij betreuren dit besluit van Dr. FERGUSON ten zeerste.

Het is bekend met hoeveel verantwoordelijkheidsgevoel deze stadsgeneesheer waakte over den gezondheidstoestand van haven en stad, en hoe vlug hij zich steeds naar de binnenkomende schepen begaf ter visitatie. Op Dr. FERGUSON behoefden de booten niet lang te wachten.

Hoe jammer, dat ZEd. thans gaat aftreden, nu de motorbootjes in aantocht zijn. Hij had het nu zooveel gemakkelijker gehad.

Met dankbaarheid zal Curaçao [illegible] vervulling van zijn dienst.

Zou voor het Koloniaal Bestuur de tijd nu niet gekomen zijn om den havendokter te scheiden van den stadsgeneesheer? Misschien dat Dr. FERGUSON in deze laatste functie behouden kan blijven.

Goede reis.

De Heer en Mevrouw HAMELBERG zijn Maandag met de *Prins Frederik Hendrik* naar Nederland vertrokken.

Garnizoen.

De detacheering van den Heer H. P. PIEPER, 1sten Luitenant van de Infanterie, adjudant van het Garnizoen en van den Heer Gouverneur, is tot nader order verlengd.

O, die diplomatie!

De Duitsche schrijver HERMANN RIDDER komt op voor de eer van zijn land en werpt de schuld van den oorlog op Frankrijk en Rusland. In zijn studie aan dit onderwerp gewijd wijst hij op het bezoek van Generaal JOFFRE en THEOFILE DELCASSÉ in 1913 aan St. Petersburg gebracht. Grl. JOFFRE was toentertijd Chef van den generalen staf en is bij dezen oorlog opperbevelhebber van het leger; DELCASSÉ was toen ambassadeur te St. Petersburg en thans Minister van Marine.

RIDDER beweert, dat als resultaat van dit bezoek, waarbij het samenwerken van Rusland en Frankrijk beklonken werd, beschouwd moet worden de algemeene mobilisatie van het Russische leger, oorspronkelijk tegen 1 October a.s. uitgeschreven.

Zoodra het geheele leger mobiel zou wezen, zou Rusland een aanleiding zoeken tot oorlog met Oostenrijk, wel wetend, dat Duitschland onmiddellijk zijn bondgenoot helpen zou. De diplomatie heeft echter deze twee staten zoo prachtig geïsoleerd, dat de mobilisatie in Rusland vervroegd kon worden en reeds 1 Juli werd begonnen.

Deze algemeene mobilisatie wekte in Duitschland wel eenigen argwaan, waar ook ten deele gemobiliseerd werd. Het diplomatieke werken van von HARTWIG, de Russische gezant te Weenen, lokte al meer en meer tot een oorlog ter verdediging van het Slavische ras. De moord op den Oostenrijkschen Kroonprins verhaastte dien.

De mobilisatie was in Rusland reeds geheel afgeloopen lang vóór den oorlog en in Duitschland pas half. Dit verklaart de snelle beweging der troepen, waavoor anders maanden zouden zijn noodig geweest.

Rusland heeft dus feitelijk de lont in het kruit geworpen op aanstoken en in overleg met Frankrijk.

Een kaaiman.

In de Fuikbaai is dezer dagen een kaaiman gezien, naar gis een van 20 voet lang. Dit zeemonster werd het eerst ontdekt door de visschers, maar werd later ook gezien door den eigenaar der Plantage Fuik, de Heer MAAL. Er is ijverig jacht op gemaakt, maar tot heden nog zonder succes.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van den Heer M. VAN GELDEREN een prijslijst voor ijzeren windmolens en onderdeelen daarvan.

Officiëele berichten.

Aan den tijd. klerk op St. Martin N. G., A. R. W. G. Brouwer is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

De heer Charles A. Wilde, Administrateur van de landerijen The Farm, Pleasures, Wilton, The Grove, The Union, Princess, Lodi, Big Pasture, Siberie, Bellevue, Farm Piece, Lower Piece, Guillard, en The Mansion, gelegen op St. Eustatius, is belast met het opsporen van misdaden en wanbedrijven, volgens onderscheidingen bij algemeene verordening gemaakt, voor zooveel aangaat de uitgestrektheid van bovengenoemde landerijen.

Aan den Stadsgeneesheer alhier H Ferguson is op zijn verzoek, met ingang van 1 November a. s. eervol ontslag uit 's lands dienst verleend, onder dankbetuiging voor de bewezen diensten.

Wegens den aanstaanden terugkeer op St. Eustatius van den Gezaghebber G. J. van Grol, is de heer P. L. Gorsira eervol ontheven van de verdere waarneming der functiën van Gezaghebber van St. Eustatius en hersteld in de functiën van Gezaghebber van Saba, en is de heer W. A. C. Willemsen eervol ontheven van de verdere waarneming der functiën van Gezaghebber van Saba en hersteld in zijn rang van 1sten commies op Curaçao.

Aan den marechaussee der 1ste klasse in deze kolonie, B. van der Spuy is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan den havenmeester en loods aan de Paardenbaai op Aruba, R. J. Beaujon, is tot verder herstel [illegible] lofsverlenging verleend.

Aan den tijd. torenwachter op Klein Curaçao, Gustaaf Monsanto, is om gewichtige redenen veertien dagen verlof verleend.

De kommies der belastingen op St. Eustatius T. G. Heyliger is tijdelijk belast met de functiën van havenmeester en loods aldaar.

De onderwijzer 3de klasse Jacob Muller, tijdelijk aan de Hendrik school, is terug gedirigeerd naar de Emmaschool en de onderwijzer J. M. S. Vidal is eervol ontheven van zijne tijdelijke plaatsing aan de Emmaschool.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven enz.

Luis Ll. Bellido, Martins Bernado, Getruida Gerts, Seferina Valerino, Luciana van Coll

Aangeteekende stukken: een rebut aangeteekend stuk voor Eugenio Lahoz.

Drukwerk zonder adres: drie exemplaren van de „Residentiebode" en een exemplaar van de „Boletin Comercial".

Regenval.

Gedurende de maand Augustus.

	m.M.
Fort Amsterdam	12.1
Westpunt	12.8
Plantage Siberië	0
„ Kl. St. Martha	19.
Hoffi Abao	14.1
Cas Chikitoe	13.
Sta. Maria	18.9
Plantage Gr. St. Joris	12.6
Wilhelmina-tuin	5.2
Sta. Rosa	14.
Beekenburg	13.9
Noordkant	3.
Dokterstuin	15.6

Ratten.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het [illegible] aangebracht en door middel van [illegible] verdelgd: 24 ratten.

Muziek.

Morgenavond om 8 uur is er concert in het Wilhelminapark.

PROGRAMMA.

1 Op stap .... Marsch .... E. Sneyers
2 Ouverture du Pirate .... G. Bellini
3 Tesoro mio .... Valse .... E. Becucci
4 Fantaisie sur Un ballo in Maschera .. G. Verdi
5 Eva .... Marsch .... F. Léhar
6 Fantaisie sur Norma .... G. Bellini
7 Le Merle Blanc .... Polka pour Piccolo .... E. Damaré
8 Curaçaosche Danspotpourri ... J Boskaljon

Nieuwe Ontwerpen.

Woningwet.

Artikel 1.

Art. 2 der verordening van 26 April | 6 Mei 1909 (P. B. 1909 No. 17), houdende bepalingen omtrent de verplichte herstelling en de mogelijkheid tot het doen afbreken van gebouwen, muren en trankeeren, die bouwvallig zijn, en omtrent het onbewoonbaar verklaren van woningen, wordt gewijzigd en gelezen als volgt:

„Het bevel, in het vorig artikel bedoeld, wordt gedaan aan den eigenaar van of aan den zakelijk gerechtigde op den grond, dan wel aan zijn vertegenwoordiger, en eventueel ook aan den huurder van den grond, waarop het gebouw, de muur of de trankeer zich bevindt

Als eigenaar van, of als zakelijk gerechtigde op den bedoelden grond, wordt beschouwd hij, die als zoodanig in de registers van den hypotheekbewaarder voorkomt.

Als vertegenwoordiger van den eigenaar kan worden beschouwd de persoon, die met het innen van de huur belast is."

Artikel 2.

Art. 11 der bovenaangehaalde verordening wordt gewijzigd en gelezen als volgt:

„De eigenaar van, of de zakelijk gerechtigde op den grond, die de bevelen krachtens art. 1 en art. 4 gegeven, niet nakomt, wordt gestraft met een geldboete van f 10.— tot f 100.— en gevangenisstraf van 3 dagen tot een maand, tezamen of afzonderlijk."

Artikel 3.

Deze verordening treedt in werking op den dag der uitgifte van het Publicatieblad, waarin zij is geplaatst.

Memorie van toelichting.

Het belang der kolonie, gelegen in het verhaal van de kosten veroorzaakt door het subsidiair optreden van het openbaar gezag, wanneer aan het bevel tot herstel of tot afbraak niet wordt voldaan, brengt mede, dat de grondeigenaar of diegene, die op het gebouwde een zelfstandig recht kan doen gelden, als voor die kosten aansprakelijk en executabel wordt gehouden.

Als regel is de eigenaar van den grond dezelfde als die van een daarop staand huis, muur of trankeer, ook al is dat voorwerp door een ander gebouwd.

Volgens art. 622, [illegible] lid van het Curaçaosche Burgerlijk Wetboek toch bevat de eigendom van den grond in zich den eigendom van hetgeen op en in den grond is. Doch onder bijzondere omstandigheden, bijv. bij erfpacht of opstal kan derde als een afzonderlijk gerechtigde tot den opstal worden aangemerkt.

Vandaar de gewijzigde redactie.

Er is echter geen bezwaar, dat de vorenbedoelde aanzegging eventuëel ook geschied aan den huurder van den grond, wanneer deze het huis, de muur of de trankeer mocht hebben gebouwd.

De wijziging van art. 11 is een gevolg van die van art. 2, derhalve moet de gewijzigde redactie van eerstgenoemd artikel zich volkomen aansluiten bij die van laatstgenoemde.

Pensioenwet.

Art. 1.

In de kolonie Curaçao is geen beslag op gelden of goederen, onder de publieke administratiën berusten de toegelaten.

Kortingen op traktementen of pensioenen worden ten behoeve van particuliere schuldeischers niet verleend.

Art. 2.

Deze verordening treedt in werking op den dag der uitgifte van het Publicatieblad, waarin zij is geplaatst.

Bij hare inwerkingstreding vervalt de verordening van 16 Augustus 1898 (P. B. No. 26), doch blijft gehandhaafd de intrekking der Publicatie van 27 December 1826 (Publicatiebundel No. 100).

Memorie van toelichting.

Het aangeboden ontwerp heeft zijn ontstaan te danken aan de wenschelijkheid, dat duidelijker uit de verordening blijke dat, evenals in Suriname, ook in de kolonie Curaçao geen beslag mag worden gelegd op bezoldiging, pensioenen enz. ten laste der koloniale administratie, en dat geen korting op dergelijke inkomsten mogelijk is.

Derhalve komt het wenschelijk voor de ter zake bestaande wettelijke regeling gelijkluidend aan die in Suriname geldende te maken.

Bijgaand ontwerp is dan ook m. m. een copie van de algemeene verordening van Suriname, opgenomen in Gouvernements-blad van 1902 No. 9.

Art. 2, lid 2. Ofschoon het, naar het oordeel van den Gouverneur, aan geen twijfel onderhevig is, dat, ook zonder deze bepaling, de publicatie van 27 December 1825 (Publicatiebundel No. 100) bij het vervallen van de verordening van 16 Augustus 1898 (P. B. No. 26), waarbij zij is ingetrokken, niet herleeft, komt het hem toch, om elk verschil van meening dienaangaande van meet af aan af te snijden, wenschelijk voor deze bepaling in de verordening op te nemen.

Buitenland.

Brussel door de Duitschers bezet.

BERLIJN, 21 Augustus. (Wolff). 12 uur 20 min. 's nachts. De Duitsche troepen rukten Brussel binnen.

ROOSENDAAL, 20 Aug. Niet lang na middernacht reed de Duitsche cavalerie de stad binnen, bij het grauwen van den morgen, gevolgd door afdeelingen infanterie. Onmiddellijk werden de stations, het stadhuis, alle hoofdtoegangswegen der stad en de voormalige regeerings gebouwen bezet, welke laatste slechts door lagere beambten werden bewaakt. Ook alle spoorwegen van het Brusselsche net zijn in handen der Duitschers, die echter slechts onbeteekenend treinmateriaal vonden, daar al het rollende materiaal tijdig naar Antwerpen in veiligheid was gezonden.

Er zijn teekenen die erop wijzen, dat Antwerpen wel niet zal worden aangevallen, doch de stad heeft zich op een belegering voorbereid. Van Calmpthout af zijn alle boomen omgekapt en huizen afgebroken voor het schrootsveld der kanonnen. Door loopgraven en het herstel der oude vestingwerken is de vesting ontzaglijk versterkt. Vluchtelingen zeggen, dat op de Schelde stoombooten gereed liggen, om de Koningin en de Prinsen, thans te Antwerpen vertoevend, mitsgaders enkele leden der regeering en van het stadsbestuur naar Engeland over te brengen, indien onverhoopt de stad door de Duitschers mocht worden ingenomen. Een groote levensmiddelenvoorraad is te Antwerpen opgeslagen en al het vee der omliggende dorpen werd er saamgedreven.

TERNEUZEN, 20 Aug. Vóór dat de Duitschers binnenrukten werd de burgerwacht te Brussel ontwapend en zijn de versperringen opgeruimd. Na de bloedige gevechten bij Leuven en Aerschot was het duidelijk, dat de toegangswegen tot de hoofdstad niet meer door de Belgische troepen te houden waren, die overigens tot taak hadden, den vijand zoo lang mogelijk bezigheid te verschaffen, om zijn opmarsch naar Zuid-België te vertragen, waar de bondgenooten hen in sterke stellingen wachtten.

De ontruiming van Brussel was dan ook geleidelijk geschied en te voren heeft burgemeester Max met de Belgische legerautoriteiten over de inbezitneming onderhandeld. De verstandhouding tuschen den energieken burgemeester en den stadscommandant der Duitsche troepen waarborgt op het oogenblik zoo goed mogelijk het leven en bezit der inwoners.

Er wordt zeer ernstig een belegering van Antwerpen en een uitval naar Brugge gevreesd, waar talrijke Duitsche krijgsgevangenen geïnterneerd zijn. Engelsche schepen zouden naar Zeebrugge gedirigeerd zijn, om deze gevangenen naar Engeland over te brengen.

ESSCHEN, 20 Aug. De oorlog wordt zeer methodisch gevoerd en van een zoogenaamde overrompeling van Brussel is geen sprake geweest. De Belgische verdediging had Brussel versperd om het op haar gemak onbruikbaar te maken voor den vijand. Alle rollend materiaal, locomotieven, wagens, automobielen, banden, benzine, enz. is in velligheid gebracht te Antwerpen. En niet de Duitschers, maar de Belgische verdediging heeft Brussel afgesneden van het verkeer; na alle wapenen vervoerd te hebben, heeft zij zich naar de Scheldevesting teruggetrokken. Toch was het een pijnlijk moment, toen burgemeester Max de Duitschers met de witte vlag tegemoet trok.

Uit gesprekken met vluchtelingen bleek mij, dat velen te Brussel, ondanks de verzekeringen, dat de krijgstaktiek erachter zit, ontevreden waren over de Fransche en Engelsche bondgenooten, die den terugtocht van het Belgische leger noodig maakten. Wanneer men echter in het oog houdt, dat er te Antwerpen meer dan 200.000 soldaten liggen en de Franschen ten noorden van Charleroi met een even geweldige macht aanrukken als ten zuiden, dan begrijpt men de veiligheid van een ruggesteun gelijk Antwerpen, wanneer 't in Oost-Vlaanderen en Brabant tot een slag zou komen.

Overzie ik de verschillende bewegingen goed, dan zijn de gealiëerden bezig de invallende troepen van Duitschland over geheel België te omsingelen. De tot dusverre defensieve linie der bondgenooten strekt zich uit van Longwy tot Duinkerken en trekt een kring, waarvan het rotsvaste Antwerpen het middelpunt is.

TERNEUZEN, 20 Augustus. De gevechten van Namen tot Dinant tusschen Duitsche en Fransche troepen zijn nog in vollen gang. Het is den Duitschers niet gelukt de Maas te passeeren. Een groote Fransche troepenmacht rukt op langs den Noordelijken Maasoever en drong aanvallend door tot op korten afstand van Hoey Te Hoey liet men de brug springen, welke zes honderd jaar oud is. Men heeft ermee gewacht tot het laatste oogenblik. De zeer kostbare en beroemde schat van Eglise Notre Dame is reeds in veiligheid gebracht Men tracht het Duitsche leger, welks voorhoede Brussel gisteren binnenrukte, den toegang tot den rechter Maasoever zoo veel mogelijk af te snijden.

Oorlogsgruwelen.

MAASTRICHT, 19 Aug. Niets is me onaangenamer, wanneer ik van mijn zwerftochten in België terugkeer, dan in meer dan één blad berichten te moeten lezen van oorlogscorrespondenten, die zich in Maastricht gehuisvest hebben en dan van daaruit den oorlog beschrijven zonder andere inlichtingen dan de praatjes, die de menschen elkaar vertellen en de zenuwachtige, overdreven voorstellingen van de honderden, ja, nu tot duizenden aangegroeide vluchtelingen.

Het zijn inderdaad slechts enkele journalisten, die zich met levensgevaar op het oorlogsterrein wagen, om hunnen lezers een waar beeld van den krijg te geven, en juist voor deze kleine schare penridders is het zoo bedroevend om te moeten zien, hoe de bladen met allerlei fantasieberichten bedorven worden, waaruit de lezers zich onmogelijk eene juiste voorstelling kunnen vormen.

Zoo is daar b. v. de kwestie dier schrikkelijke verwoestingen, door de Duitschers in verschillende plaatsen aangericht.

Nog ontroer ik, als ik denk aan dien heiligen man, dien rector van St. Hadelin, dien ik sprak op dien gedenkwaardigen morgen, toen een woeste vuurgloed het lieve stadje vernietigde. Hij had het wel zien aankomen. Liefderijk waren in zijn gebouw de talrijke Duitsche gewonden opgenomen en verpleegd, waarvan hij de roerendste dankbetuiging in portefeuille had, maar dagen lang had men niettemin de geheele streek geterroriseerd. Eerst werd de kerk verbrand, de Deken, de eerw. zusters zelfs werden gevangen genomen. Daarna dreigden de Duitschers elken dag met de verwoesting van het geheele stadje en ieder daar voelde aankomen, dat het werkelijk nog gebeuren zou.

Dr. Goffin, de eerw. rector van St. Hadelin, vertelde me nog van de eerste dagen, toen de Duitschers pas Visé binnendrongen. Dat was toen Dinsdag 14 dagen geleden. Opeens hoorde hij het luide geknetter van schoten en liep er ijlings op toe. De gendarmen, die te Visé lagen, boden weerstand aan den binnenrukkenden vijand, doch een overgroote macht schoot hen allen neer. Toen zij zwaar gewond daar op den grond lagen en Dr. Goffin zagen naderen, riepen eenige gendarmen luide om de absolutie, terwijl andere reeds begonnen waren een acte van berouw te storten. De eerw. Rector had geen gelegenheid ieder afzonderlijk te naderen en riep daarom met luider stemme: „Mijn Jezus, Barmhartigheid !" Toen gaf hij hun allen de absolutie. Maar terwijl hij geknield lag om dit heilig werk te verrichten, floot hem een vijandelijke kogel langs het oor. Verschillende soldaten, die in draf voorbij reden, richtten hun geweer op hem en hij moest zich achter een boom verschuilen. In dien boom zitten thans nog vijf kogels.

Ge hadt den rector moeten zien wijzen op al die verlaten bedden daar, in die studiezaal, waar zoovele Duitsche gewonden liefderijke verpleging gevonden hadden, en dan moest ge hem hebben hooren vertellen van de wijze, waarop de geestelijkheid behandeld was; hoe de kerk onbarmhartig in brand werd gestoken; hoe men slechts met moeite de kostbare reliquiën van een Heilige uit deze kerk heeft kunnen redden en deze nu heimelijk bewaart; hoevelen van de bevolking vermoord zijn; hoe de rector een jongetje in zijn college verpleegde, een studentje, wiens vader en twee broeders gedood zijn.

Oude vrouwen, die niet meer, en kleine kinderen die nog niet loopen konden, had hij nu nog genomen bij het groot aantal gewonden, dat hij reeds had, maar er was geen voedsel, alles was door de Duitschers opgeëischt Het Roode Kruis heb ik later op den toestand in dat college gewezen en met auto's zijn de gewonden weggehaald.

En dan te denken, dat Visé wel de grootste verwoeste plaats is, maar niet de eerste of eenigste. Vóór Visé werden verbrand en half uitgemoord de dorpen Mouland, Bernaux, Hermé, Bressoux, enz. Na Visé kwamen aan de beurt Lixe, Devant-le-Pont, Haccourt. In de laatste gemeente werd me duidelijk, dat er inderdaad twee jongelingen op de Duitschers geschoten hadden.

En nu het treurige feit, te Canne gepleegd.

De goede burgemeester had dagenlang zijn gemeentenaren al aangemaand, om toch vooral rustig te wezen en den vijand geen kwaad te doen. „Ik noodig ze op een glaasje," had hij gezegd, „en dan zult ge zien, dat de menschen vriendelijk zijn." En dat had hij gedaan. Reeds aan veel Duitsche officieren had hij op verschillende dagen van zijn beste flesschen wijn geschonken. En daar op eens, terwijl een browning afging van een der soldaten, die in den laatsten bagagewagen zaten, werd Dinsdagavond ongeveer elf uur door de Duitsche soldaten een hevig geweervuur in alle richtingen geopend, zonder iemand te raken gelukkig. Eenigen echter trokken half dronken aan de bel van de burgemeesterswoning, en zoodra had mevrouw de deur niet geopend voor de barbaren of een schot viel en een doodelijke kogel trof haar dwars door het hoofd en drong den muur in tegenover de deur. Daar heb ik het gat gisteren nog gezien.

Niet tevreden hiermee sloeg de soldaat de ongelukkige vrouw nog met een geweerkolf de hersens in. De geheele muur was gisteren met bloed bevlekt, toen ik de woning bezocht. Den heer de Dierx, advocaat en lid van de Provinciale Staten, werd toen een bajonet in de borst gestoken; ook hij was onmiddellijk dood. De echtgenoote van dezen laatste brak een been bij de poging, om in den kelder te vluchten.

De heer Dierx behoorde eigenlijk tehuis te Roclanche, doch was voor de veiligheid met vrouw en 7 kinderen naar Canne gevlucht, naar de woning van den burgemeester, den heer Poswick.

Het gebeurde heeft plaats gevonden op nog geen 3 meter afstand onzer grens. De burgemeesterswoning ligt n. l. aan een weg, waarvan de eene helft Belgisch, de andere Nederlandsch is. Onze grenswacht had dan ook juist een post betrokken tegenover de burgemeesterswoning en moest beschutting zoeken achter een tuinmuur voor de kogels der halfdronken Duitsche soldaten; na hun euveldaad in de burgemeesterswoning volbracht te hebben, roofden de Duitschers vele flesschen wijn en ledigden die, om weer nieuwe „courage" op te doen.

Ik constateer nogmaals, dat ik voor dergelijke gruwelijke episoden van enkelingen niet het Duitsche leger qua talis aansprakelijk stel.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 19 SEP.—3 OCT.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Pr der Nederl.	N C v Baaren	19 Sept	New-York	20 Sept.	Amsterdam
Caracas	Furst	23 „	La Guayra	23 „	New-York
Merida	A Johanson	23 „	Maracaibo	24 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	26 „	New-York	26 „	Maracaibo
Pr Willem V	P C de Graaf	26 „	Amsterdam	27 „	New-York
Merida	A Johanson	28 „	Maracaibo	28 „	La Guayra
Merida	A Johanson	30 „	La Guayra	1 Oct	Maracaibo
Zulia	S S Morris	1 Oct.	Maracaibo	1 „	New-York
Philadelphia	H Hichborn	1 „	New-York	1 „	La Guayra
Jan v Nassau	v d Est	3 „	New-York	4 „	Amsterdam
Orland	Petersen	10 Sept.	Norfolk	20 Sept.	Cuba
Romford	W Turner	14 „	New Port News	23 „	Cuba
Bologna	A A Poggi	27 „	Génova	27 „	Colon
Progreso	Hansen	24 „	Maracaibo	24 „	Maracaibo
Engineer	W N Nielson	24 „	Liverpool	? „	Sta Marta

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Marieta C	19 Sept.	Rio Hacha	*Diana V*	19 Sept	Vela deCoro
Petra A	20 „	San Juan	*Refugio H*	22 „	Bonaire
Mario H	20 „	Aruba	*Estelle H*	26	Isl Barlovento
Estelle H	20 „	Aruba	*Petra A*	28 „	San Juan P R
Carlota H	21 „	Maracaibo	*Juan Luis H*	22 „	Aruba
Coronia H	24 „	Bonaire	*Felicidad V*	28 „	Pto Cabello
Sirena H	25 „	St Thomas	*Silfide H*	22 „	Bonaire
Silfide H	25 „	Bonaire	*20 de Julio*	24 „	Aruba
Juan Luis H	26 „	Aruba			
Perla de Ozama	25 „	Sto Dom.			